

Σε υψηλά επίπεδα παραμένουν τα χρέη του Δημοσίου προς τους ιδιώτες

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Μικρή υποχώρηση σημείωσαν τον Σεπτέμβριο οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου, φτάνοντας τα 3,768 δισ. ευρώ, έναντι 3,883 δισ. ευρώ τον Αύγουστο, συμπεριλαμβανομένων των εκκρεμών επιστροφών φόρου, σύμφωνα με το δελτίο μηνιαίων στοιχείων γενικής κυβέρνησης.

Παραμένουν, ωστόσο, σταθερά σε υψηλά επίπεδα και σχεδόν 600 εκατ. ευρώ πάνω από τον Δεκέμβριο του 2024, που παραδοσιακά υπάρχει μια παραδοκική μείωση λόγω συμψηφισμού των οφειλών των νοσοκομείων με clawback και rebate των φαρμακευτικών εταιρειών. Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται για αφαίρεση ρευστότητας από την αγορά και το ποσόν έχει διπλασιαστεί σε σύγκριση με την περίοδο προ 4ετίας. Αναλυτικά, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου ήταν τον Σεπτέμβριο 2,942 δισ. ευρώ σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης και επιπλέον 826 εκατ. ευρώ αφορούσαν εκκρεμείς επιστροφές φόρων.

Από τα 2,942 δισ. ευρώ, το μεγαλύτερο μερίδιο αντιστοιχεί στον «συνήθη ύποπτο», τα νοσοκομεία. Μάλιστα, οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των νοσοκομείων αυξήθηκαν τον Σεπτέμβριο σε 1,664 δισ. ευρώ, έναντι 1,627 δισ. ευρώ τον Αύγουστο. Τον Δεκέμβριο του 2021 οι ληξιπρόθεσμες οφειλές των νοσοκομείων ήταν 606 εκατ. ευρώ. Η δημιουργία της Εθνικής Κεντρικής Αρχής Προμηθειών Υγείας, μια προσπάθεια που έγινε ακριβώς για να αντιμετωπιστεί το θέμα των ληξιπρόθεσμων οφειλών, δεν έχει αποφέρει καρπούς μέχρι στιγμής, κρίνοντας εκ του αποτελέσματος.

Οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης καταλαμβάνουν τη δεύτερη θέση στους μεγάλους οφειλότες του Δημοσίου, με 612 εκατ. ευρώ, έναντι 651

Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου ήταν 2,942 δισ. ευρώ σε επίπεδο γενικής κυβέρνησης και επιπλέον 826 εκατ. ευρώ αφορούσαν εκκρεμείς επιστροφές φόρων. Από τα 2,942 δισ. ευρώ, το μεγαλύτερο μερίδιο αντιστοιχεί στον «συνήθη ύποπτο», τα νοσοκομεία.

Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου διαμορφώθηκαν στα 3,768 δισ. τον Σεπτέμβριο, έναντι 3,883 δισ. ευρώ τον Αύγουστο.

εκατ. ευρώ τον προηγούμενο μήνα. Από το ποσό αυτό, τα 249 εκατ. ευρώ αφορούσαν οφειλές του ΕΟΠΥΥ. «Τα ληξιπρόθεσμα του ΕΟΠΥΥ και των νοσοκομείων εμφανίζουν τα μεικτά ποσά και υφίσταται υποχρέωση από τους προμηθευτές για rebate και clawback, που δεν έχει συμψηφιστεί ακόμη», αναφέρει το δελτίο.

Στα 240 εκατ. ευρώ διαμορφώθηκαν οι οφειλές της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έναντι 251 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο.

Τα λοιπά νομικά πρόσωπα είχαν ληξιπρόθεσμες οφειλές 222 εκατ. ευρώ, έναντι 228 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο.

Οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του τακτικού προϋπολογισμού ήταν σταθερές στα 36 εκατ. ευρώ και του ΠΔΕ αυξήθηκαν στα 169 εκατ. ευρώ έναντι 162 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο.

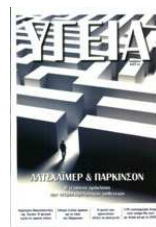
Σε ό,τι αφορά τις εκκρεμείς επιστροφές φόρων, έφτασαν τα 826 εκατ. ευρώ, έναντι 928 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο. Εξ αυτών, τα 400 εκατ. ευρώ ήταν έμμεσοι φόροι και τα 321 εκατ. ευρώ άμεσοι. Στην πραγματικότητα, οι εκκρεμείς επιστροφές φόρων δεν είναι όλες ληξιπρόθεσμες, δηλαδή άνω των 90 ημερών. Από τα 826 εκατ. ευρώ, μόνο τα 303 είναι ληξιπρόθεσμες επιστροφές. Μάλιστα, σύμφωνα με την ανάλυση του υπουργείου Οικονομικών, τα 178 εκατ. ευρώ δεν μπορούν να αποπληρωθούν λόγω εξωγενών παραγόντων, μη ανταπόκριση δικαιούχων ή μη προσκόμιση δικαιολογητικών. Τα υπόλοιπα 125 εκατ. ευρώ είναι πραγματικές ληξιπρόθεσμες επιστροφές φόρων. Κάτω των 90 ημερών οφείλονται φόροι 523 εκατ. ευρώ.

2. ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Μέσο:ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ_ΥΓΕΙΑ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...09/11/2025

Σελίδα:21

21

Θανάσης Κωτσιαρός

ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΑΡΜΑΚΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ: Εθνικός πυλώνας δυναμικής ανάπτυξης και εξωστρέφειας

ΑΠΟ ΤΟΝ ΘΑΝΑΣΗ ΚΩΤΣΙΑΡΟ*

Σε μια περίοδο που η Ελλάδα αναζητά σταθερούς πυλώνες για ένα νέο παραγωγικό μοντέλο, η ελληνική φαρμακοβιομηχανία αναδεικνύεται σε στρατηγικό κλάδο με πολλαπλή συμβολή στην οικονομία, στην κοινωνία και την εθνική αυτάρκεια. Αποτελεί έναν από τους λίγους τομείς της ελληνικής βιομηχανίας που όχι μόνο άντεξαν στη δεκαετία της κρίσης, αλλά πρωταγωνίστησαν στην ανάκαμψη, στηρίζοντας την εγχώρια παραγωγή, την απασχόληση και τις εξαγωγές.

Η ελληνική φαρμακοβιομηχανία καλύπτει σήμερα το 60% των φαρμακευτικών αναγκών των Ελλήνων ασθενών, απασχολεί πάνω από 11.000 εργαζομένους υψηλής εξειδίκευσης και συμβάλλει συνολικά σε περισσότερες από 55.000 θέσεις εργασίας. Κάθε ευρώ που επενδύεται στον κλάδο επιστρέφει 3,2 ευρώ στην ελληνική οικονομία, ενώ τα ελληνικά φάρμακα φτάνουν σε 147 χώρες και σε πάνω από 40 εκατομμύρια Ευρωπαίους ασθενείς - γεγονός που καθιστά τον κλάδο δεύτερο πιο εξαγωγίμο της χώρας.

Το επενδυτικό αποτύπωμα του κλάδου είναι εντυπωσιακό: την περίοδο 2021-2028 οι εταιρίες μέλη της ΠΕΦ υλοποιούν ένα πρόγραμμα επενδύσεων ύψους 1,8 δισ. ευρώ σε νέες παραγωγικές και ερευνητικές υποδομές υψηλής τεχνολογίας, με 10 νέα εργοστάσια και 14 νέα ερευνητικά τμήματα και κέντρα σε όλη τη χώρα. Οι επενδύσεις αυτές αναμένεται να αυξήσουν ακόμα περισσότερο τις παραγωγικές δυνατότητες της χώρας σε φάρμακα πρώτης γραμμής, να δημιουργήσουν 5.500 νέες άμεσες θέσεις εργασίας, αλλά και να ενισχύσουν την περιφερειακή ανάπτυξη, φέρνοντας την Ελλάδα πιο κοντά στα επίπεδα βιομηχανικής παραγωγής των μεγάλων ευρωπαϊκών χωρών.

Το επενδυτικό πλάνο της ελληνικής φαρμακοβιομηχανίας δεν αφορά όμως απλώς υποδομές. Αφορά και συμβολίζει τη μετάβαση της χώρας σε ένα νέο υπόδειγμα βιομηχανικής ανάπτυξης, όπου η παραγωγή συνδέεται με την έρευνα, την πανεπιστημιακή γνώση και την υψηλή τεχνολογία. Οι επενδύσεις στην παραγωγή φαρμάκων προστιθέμενης αξίας, γενόσημων φαρμάκων και πρώτων υλών, αλλά και η προοπτική ανάπτυξης νέων βιολογικών θεραπειών συνθέτουν ένα οικοσύστημα που συνδυάζει τη βιομηχανική δυ-

ναμική με καινοτομία και επιστημονική αριστεία. Παράλληλα, οι συνεργασίες με την ακαδημαϊκή κοινότητα και τα προγράμματα εξειδικευμένης εκπαίδευσης συμβάλλουν στη δημιουργία νέου ανθρώπινου κεφαλαίου υψηλής κατάρτισης, με δυνατότητα αναστροφής του brain drain σε brain gain.

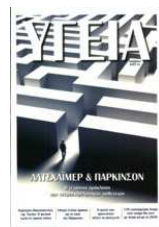
Πέρα όμως από την ουσιαστική στήριξη της εθνικής οικονομίας και του συστήματος υγείας με τη φαρμακευτική κάλυψη περίπου 8 εκατομμυρίων ΑΜΚΑ, η ελληνική φαρμακοβιομηχανία έχει και βαθιά κοινωνική διάσταση: εγγυάται την επάρκεια και τη διαθεσιμότητα φαρμάκων για όλους τους ασθενείς, στηρίζει τη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης, μειώνει το εμπορικό έλλειμμα και ενισχύει την υγειονομική ασφάλεια της χώρας. Η Ελλάδα, με 45 εργοστάσια φαρμάκων, αντιπροσωπεύει ήδη το 12% του παραγωγικού δυναμικού της Ε.Ε., αποτελώντας έναν από τους ισχυρότερους κόμβους φαρμακευτικής παραγωγής στην Ευρώπη.

Το ζητούμενο σήμερα είναι η διατήρηση αυτής της αναπτυξιακής ορμής. Για να συμβεί αυτό, απαιτείται μεταξύ άλλων ένα σταθερό και προβλέψιμο περιβάλλον, μόνιμα επενδυτικά κίνητρα, όπως είναι ο συμψηφισμός μέρους των υποχρεωτικών επιστροφών της βιομηχανίας με επενδύσεις, η ουσιαστική αύξηση της χρηματοδότησης της φαρμακευτικής δαπάνης με βάση τις πραγματικές ανάγκες των ασθενών και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για τον εξορθολογισμό της κατανάλωσης.

Σε κάθε περίπτωση, η ελληνική φαρμακοβιομηχανία αποδεικνύει καθημερινά ότι μπορεί να επενδύει, να αναπτύσσεται, να καινοτομεί και να εξαγει. Τώρα χρειάζεται ένα σταθερό περιβάλλον για να συνεχίσει να το κάνει - προς όφελος όχι μόνο της οικονομίας, αλλά και της κοινωνίας συνολικά.

Η φαρμακοβιομηχανία δεν είναι απλώς ένας επιτυχημένος κλάδος. Είναι το ζωντανό παράδειγμα πώς η Ελλάδα μπορεί να παράγει, να εξαγει και να προοδεύει. Ένας τομέας με βαθύ αποτύπωμα ανάπτυξης, απασχόλησης και αξιοπιστίας - μια εθνική δύναμη με διεθνή προοπτική.

* Γενικός διευθυντής Πανελλήνιας Ένωσης Φαρμακοβιομηχανίας

ΤΩΡΑ ΕΙΝΑΙ Η ΩΡΑ να προαχθούν η πρώιμη διάγνωση και η φροντίδα των ανθρώπων με νόσο Αλτσχάιμερ

ΑΠΟ ΤΟΝ ΣΠΥΡΟ ΦΙΛΩΤΗ

Σπύρος Φιλώτης
Αντιπρόεδρος
& Γενικός Διευθυντής
Φαρμασέρβ-Λίλλυ

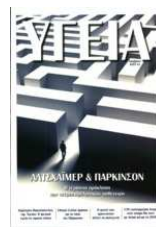
Περισσότεροι από 55 εκατομμύρια άνθρωποι παγκοσμίως, και 250.000 στη χώρα μας, ζουν σήμερα με άνοια, με το 60%-70% των περιπτώσεων να αφορούν τη νόσο Αλτσχάιμερ. Λίγες προκλήσεις είναι τόσο σημαντικές όσο αυτές της νόσου Αλτσχάιμερ. Καθώς ο παγκόσμιος πληθυσμός γερνάει, ο επιπολασμός της άνοιας, περιλαμβανομένης της νόσου Αλτσχάιμερ, αυξάνεται, ασκώντας τεράστια πίεση στους ασθενείς, στις οικογένειές τους και στα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης. Η νόσος Αλτσχάιμερ συχνά διαγιγνώσκεται πολύ αργά. Η πρώιμη διάγνωση πρέπει να βελτιωθεί ώστε να διασφαλιστούν εκείνες οι ουσιώδεις παρεμβάσεις στους ασθενείς, οι οποίες μπορούν να έχουν μεγάλη επίδραση στην εξέλιξη της νόσου. Ο χρόνος για δράση είναι τώρα. Φανταστείτε να παρακολουθείτε κάποιον που αγαπάτε να κάνει αργά τις μνήμες του, ξεχνώντας ονόματα, πρόσωπα και στιγμές που κάποτε καθόρισαν τη ζωή του. Αυτή είναι η πραγματικότητα για εκατομμύρια ανθρώπους που ζουν με τη νόσο Αλτσχάιμερ, μια προοδευτική νευροεκφυλιστική κατάσταση και κύρια αιτία της άνοιας. Παρά την καταστροφικότητα της επίδρασης, η νόσος Αλτσχάιμερ συχνά υποδιαγιγνώσκεται. Κατά μέσο όρο χρειάζονται σχεδόν τρία χρόνια από την έναρξη των συμπτωμάτων μέχρι να δοθεί μία διάγνωση, ενώ μέχρι και το 75% των ανθρώπων που ζουν με άνοια παγκοσμίως μπορεί να μη διαγνωστούν ποτέ. Μία νέα πολυεθνική έρευνα καταγράφει τις απόψεις και τις εμπειρίες από κλινικούς γιατρούς σε χώρες της Ευρώπης και πέρα από αυτήν. Τα ευρήματα αναδεικνύουν έναν αριθμό βασικών εμποδίων που κρατούν τους ασθενείς μακριά από μία πρώιμη διάγνωση της άνοιας. Ένας κύριος παράγοντας είναι η ευρέως διαδεδομένη παρανόηση ότι η απώλεια μνήμης είναι ένα φυσιολογικό μέρος της γήρανσης. Το 43% των ειδικών δηλώνει ότι οι ασθενείς θεωρούν τη γνωσιακή τους έκπτωση μέρος της φυσιολογικής γήρανσης. Τέτοιες παρανοήσεις, σε συνδυασμό με το στίγμα που σχετίζεται με την άνοια, μπορεί να οδηγήσουν σε καθυστερημένη αναγνώριση των συμπτωμάτων της άνοιας και σε επιφυλακτικότητα στην αναζήτηση ιατρικής συμβουλής. Ταυτόχρονα, σχεδόν το 40% των επαγγελματιών της πρωτοβάθμιας φροντίδας αναφέρει ότι δεν αισθάνεται σιγουριά στο να διαγνώσει άνοια και ότι χρειάζεται πρόσβαση σε περαιτέρω εκπαίδευση και διαγνωστικά εργαλεία για να αναγνωρίσει καλύτερα την άνοια κατά τα πρώιμα στάδια της. Επιπλέον, οι παραπομπές σε ειδικούς είναι συχνά αργές και μπορεί να προκαλέσουν επιπρόσθετες καθυστερήσεις. Ο έλεγχος βιοδεικτών, ο οποίος μπορεί να ανιχνεύσει βασικές βιολογικές αλλαγές στον εγκέφαλο και να βοηθήσει στην επιβεβαίωση μιας διάγνωσης Αλτσχάιμερ στη πρώιμη φάση της, ελάχιστα χρησιμοποιείται. Μόνο το 20% των ασθενών υποβάλλεται σε τεστ βιοδεικτών για την επιβεβαίωση της παθολογίας Αλτσχάιμερ παρά την αναγνωρισμένη αξία τους. Επιπλέον, η ευρέως διαδεδομένη πεποίθηση ότι τίποτα ουσιαστικό δεν μπορεί να γίνει για τη θεραπεία ή την επιβράδυνση της εξέλιξης της ασθένειας δρα ανασταλτικά στην κλινική διαχείρισή της.

Όμως τώρα τα δεδομένα αλλάζουν και υπάρχει ελπίδα. Η πολύχρονη ερευνητική προσπάθεια πολλών εταιριών, μεταξύ των οποίων και της Lilly, μας οδηγεί στην επανεξέταση της νόσου με νέα γνώση και νέες θεραπευτικές επιλογές. Η κατανόηση της νόσου και η ανακάλυψη νέων βιοδεικτών με βάση το αίμα μπορούν να βοηθήσουν στην καλύτερη διάγνωση και την έγκαιρη θεραπευτική προσέγγιση. Νέες -τροποποιητικές της νόσου- θεραπείες προσφέρουν την προοπτική επιβράδυνσης της εξέλιξης της νόσου Αλτσχάιμερ, αν η ασθένεια εντοπιστεί και διαγνωστεί αρκετά νωρίς. Σήμερα βρισκόμαστε σε ένα ιστορικό ορόσημο στη διαχείριση της νόσου, με νέα καινοτόμα φάρμακα να είναι ήδη εγκεκριμένα και διαθέσιμα σε πολλές χώρες ανά τον κόσμο. Σύντομα θα είναι διαθέσιμα και στη χώρα μας. Τα φάρμακα αυτά αφαιρούν από τον εγκέφαλο τις πλάκες του β-αμυλοειδούς πεπτιδίου που ενοχοποιείται για την εμφάνιση της νόσου Αλτσχάιμερ. Αυτές οι επιστημονικές εξελίξεις τροποποιούν σημαντικά το τι θα μπορούσε να σημαίνει η πρώιμη διάγνωση για τους ασθενείς - ανοίγοντας ένα νέο παράθυρο ευκαιρίας στη φροντίδα, στη θεραπευτική αντιμετώπιση και την υποστήριξή τους, τότε που έχει τη μεγαλύτερη σημασία. Όταν η νόσος Αλτσχάιμερ εντοπίζεται στα πρώιμα στάδια, οι άνθρωποι μπορούν να αναλάβουν ενεργό ρόλο στη διαμόρφωση του μέλλοντός τους, ενώ έχουν ακόμα τη γνωστική ικανότητα να το κάνουν. Η πρώιμη διάγνωση θα μπορούσε να επιτρέψει στα άτομα αυτά να πάρουν ενημερωμένες αποφάσεις, να διατηρήσουν την ανεξαρτησία τους και να έχουν πρόσβαση στη φροντίδα και την υποστήριξη που χρειάζονται, με καλύτερη ποιότητα ζωής. Πίσω από κάθε καθυστερημένη διάγνωση υπάρχει ένα άτομο που αγωνίζεται με τη νόσο χωρίς απαντήσεις.

Χρειάζονται να γίνουν παρεμβάσεις σε τέσσερις βασικούς άξονες:

- Πρώιμη εντόπιση της νόσου Αλτσχάιμερ από τους γιατρούς πρωτοβάθμιας φροντίδας με βελτίωση της εκπαίδευσης τους και βελτίωση των παραπομπών των ασθενών σε ειδικούς γιατρούς για έγκαιρη διάγνωση.
- Αύξηση της χρήσης βιοδεικτών που μπορεί να υποστηρίξει την πιο πρώιμη και ακριβή διάγνωση, βοηθώντας τους ανθρώπους να έχουν πρόσβαση στη φροντίδα, όταν αυτή μπορεί να κάνει τη μεγαλύτερη διαφορά.
- Η μείωση του στιγματισμού είναι απαραίτητη για να ενθαρρυνθεί η έγκαιρη επαφή των ασθενών με τους επαγγελματίες υγείας.
- Διασφάλιση ότι η καινοτομία θα φτάνει στους ασθενείς. Η έγκαιρη διάγνωση πρέπει να συνοδεύεται από δίκαιη πρόσβαση στις νέες αναδυόμενες θεραπείες ώστε όσοι πληρούν τα κριτήρια να μπορούν να επωφεληθούν από την πρώιμη παρέμβαση.

Για πρώτη φορά υπάρχουν νέες, πολλά υποσχόμενες θεραπείες που δίνουν ελπίδα στους ασθενείς και τους οικείους τους. Τα συστήματα υγειονομικής περίθαλψης πρέπει τώρα να αντιμετωπίσουν την πρόκληση εξασφαλίζοντας πρώιμη, κατάλληλη και δίκαιη πρόσβαση στη διάγνωση και τη θεραπευτική αντιμετώπιση της νόσου Αλτσχάιμερ.

16 ΥΓΕΙΑ

ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ και κλινική έρευνα

Οι νευροεκφυλιστικές ασθένειες επηρεάζουν εκατομμύρια ανθρώπους παγκοσμίως και συμβαίνουν όταν τα νευρικά κύτταρα στον εγκέφαλο ή στο περιφερικό νευρικό σύστημα με την πάροδο του χρόνου χάνουν τη λειτουργικότητά τους και τελικά πεθαίνουν.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΙΩΑΝΝΗ ΧΟΝΔΡΕΛΗ*

Η νόσος του Αλτσχάιμερ και η νόσος του Πάρκινσον είναι οι πιο κοινές παθήσεις. Πρόκειται για χρόνιες, εξουθενωτικές και ακόμη ανίατες ασθένειες, οι οποίες οδηγούν σε σταδιακή υποβάθμιση των γνωστικών (άνοιες) και κινητικών (παρκινσονισμός, αταξία ή ατροφία των μυών) λειτουργιών. Έως σήμερα τα διαθέσιμα φάρμακα έχουν ως κύριο στόχο να αντιμετωπίσουν τα συμπτώματα και να επιβραδύνουν την πρόοδο της ασθένειας, όταν αυτό είναι δυνατό.

Οι νευροεκφυλιστικές ασθένειες επηρεάζουν σημαντικά την ποιότητα ζωής των ασθενών και των οικογενειών τους, απαιτούν υψηλά κόστη υγειονομικής περίθαλψης και προκαλούν απώλεια παραγωγικότητας με σοβαρές οικονομικές επιπτώσεις. Οι επιπτώσεις είναι σημαντικές τόσο για τους ίδιους τους ασθενείς και τις οικογένειές τους

Ο μεγάλος στόχος για τις φαρμακευτικές εταιρίες είναι, μέσα από την έρευνα και την ανάπτυξη καινοτόμων φαρμάκων, η κατανόηση των ασθενειών αυτών και η αντιμετώπισή τους πριν προκληθεί εκτεταμένη και μη αναστρέψιμη βλάβη

όσο και για την κοινωνία στο σύνολό της. Η πολυπλοκότητα των νευροεκφυλιστικών ασθενειών, η μη ύπαρξη θεραπείας έως σήμερα, η γήρανση του παγκόσμιου πληθυσμού σε συνδυασμό με τις τεράστιες κοινωνικο-οικονομικές επιπτώσεις αποτελούν μία από τις πλέον σοβαρές προκλήσεις για τις φαρμακευτικές εταιρίες. Ο μεγάλος στόχος για αυτές είναι, μέσα από την έρευνα και την ανάπτυξη καινοτόμων φαρμάκων, η κατανόηση των ασθενειών αυτών και η αντιμετώπισή τους πριν προκληθεί εκτεταμένη και μη αναστρέψιμη βλάβη.

Οι κλινικές μελέτες αποτελούν πολύτιμα εργαλεία για την κατανόηση και τη θεραπεία των εκφυλιστικών νόσων του νευρικού συστήματος και μπορούν να οδηγήσουν στην ανάπτυξη θεραπειών που μειώνουν το κόστος της υγειονομικής περίθαλψης και παράλληλα βελτιώνουν την συνολική ευημερία των ασθενών και των οικογενειών τους.

Περίπου 3.400 κλινικές μελέτες έχουν διεξαχθεί παγκοσμίως τα τελευταία πέντε χρόνια, για την ανάπτυξη φαρμάκων για τη θεραπεία εκφυλιστικών, νευρομυϊκών και ψυχιατρικών διαταραχών. Μεγάλο μέρος της συνεχιζόμενης έρευνας εστιάζει στη νόσο του Αλτσχάιμερ, στην κατάθλιψη και τη νόσο του Πάρκινσον, με περισσότερες από 200 μελέτες σε καθεμία από αυτές τις παθήσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων πέντε χρόνων. Μπορεί εύλογα να αναρωτηθεί κανείς γιατί μέχρι σήμερα δεν έχει αναπτυχθεί κάποιο ή κάποια φάρμακο που να θεραπεύουν τις συγκεκριμένες ασθένειες παρά τον μεγάλο αριθμό κλινικών μελετών που έχουν διεξαχθεί και εξακολουθούν να διεξάγονται. Είναι αλήθεια ότι υπάρχουν αρκετές δυσκολίες και εμπόδια στην υλοποίηση των κλινικών μελετών στις νευροεκφυλιστικές ασθένειες και αυτό φαίνεται από το ποσοστό αποτυχίας των μελετών φάσης II και III, το οποίο ιστορικά αγγίζει το 98%! Μερικά από τα πλέον σημαντικά εμπόδια και δυσκολίες είναι:

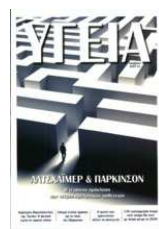
• **Οι πολύπλοκοι μηχανισμοί των ασθενειών:** Η σύνθετη βιολογία των εκφυλιστικών νόσων του νευρικού συστήματος δεν είναι ακόμη πλήρως κατανοητή, καθιστώντας την ανάπτυξη αποτελεσματικών θεραπειών δύσκολη. Οι κλινικές μελέτες για αυτές τις ασθένειες είναι πιο περίπλοκες, δαπανηρές και χρονοβόρες σε σύγκριση με τις μελέτες για

4. ΝΕΥΡΟΕΚΦΥΛΙΣΤΙΚΕΣ ΑΣΘΕΝΕΙΕΣ ΚΑΙ ΚΛΙΝΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

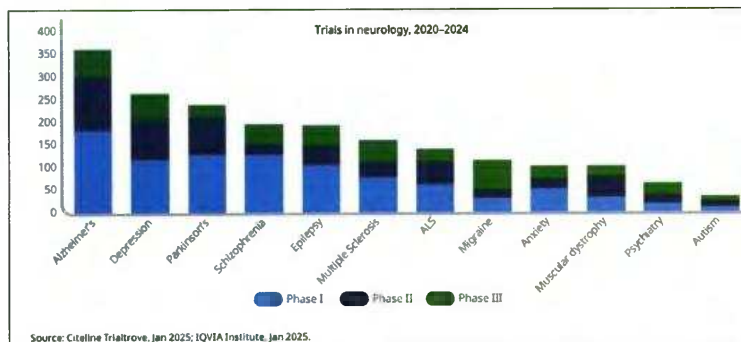
Μέσο:ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ_ΥΓΕΙΑ

Ημ. Έκδοσης: ...01/11/2025 Ημ. Αποδελτίωσης: ...09/11/2025

Σελίδα: 17

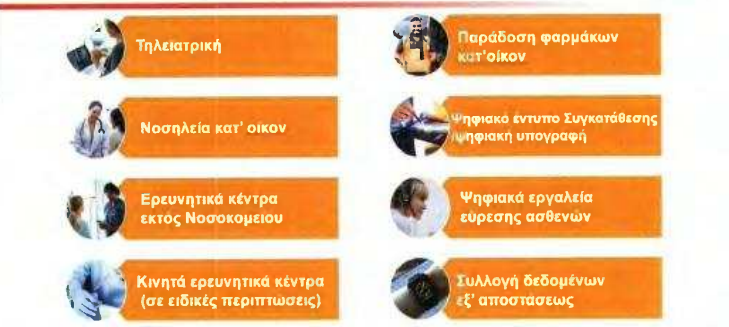

ΥΓΕΙΑ 17

Αριθμός νέων κλινικών μελετών στη νευρολογία, Φάση I έως III ανά ασθένεια για το χρονικό διάστημα 2020-2024

Οι Αποκεντρωμένες Κλινικές Δοκιμές (DCTs) συναντούν τους ασθενείς στο σπίτι!

Classified as public by European Medicines Agency

άλλες ασθένειες. Αυτό οφείλεται στην περίπλοκη φύση των ασθενειών και στην ανάγκη για μακροχρόνιες μελέτες προκειμένου να παρατηρηθούν ουσιαστικά αποτελέσματα.

- **Η περιορισμένη ενημέρωση, η αδυναμία έγκαιρης διάγνωσης και η δυσκολία σύνδεσης ασθενών με κλινικές μελέτες:** Το «ταξίδι» του ασθενούς με μια νευροεκφυλιστική ασθένεια περιλαμβάνει τρία οικοσυστήματα: την κοινότητα, την υγειονομική περίθαλψη και τις κλινικές μελέτες. Σε αυτά τα οικοσυστήματα, τα βασικά εμπόδια είναι η περιορισμένη ενημέρωση των ασθενών, η έλλειψη διαγνωστικών εργαλείων για την έγκαιρη διάγνωση και η χαμηλή πιθανότητα παραπομπής των ασθενών σε ερευνητικό κέντρο όπου διεξάγονται κλινικές μελέτες. Πολλοί επιλέγουν ασθενείς δεν παραπέμπονται ποτέ ή δεν σκέφτονται να συμμετάσχουν σε μια κλινική μελέτη για νευροεκφυλιστικά νοσήματα.
- **Η ένταξη και η διατήρηση των ασθενών στις μελέτες:** Η εύρεση ενός ικανού αριθμού ασθενών και η ταχεία ολοκλήρωση της περιόδου ένταξης στη μελέτη είναι μια σημαντική πρόκληση. Οι ερευνητές αντιμετωπίζουν πολλές δυσκολίες στην ικανοποίηση αυτών των δύο απαιτήσεων.
- **Οικονομικά και εργασιακά εμπόδια:** Τα έξοδα των ασθενών λόγω της μετακίνησης στο ερευνητικό κέντρο της μελέτης και η

απώλεια χρόνου για τις συχνές και απαραίτητες επισκέψεις στο κέντρο, σε συνδυασμό με τη σχετική ταλαιπωρία, μπορούν να αποτελέσουν επιπλέον αποτρεπτικούς παράγοντες για τη συμμετοχή των ασθενών σε κλινικές μελέτες.

Οι φαρμακευτικές εταιρίες καταβάλλουν σημαντική προσπάθεια να υπερκεράσουν τα παραπάνω εμπόδια με ποικίλες στρατηγικές και φυσικά, με την αξιοποίηση της ψηφιακής τεχνολογίας:

- **Ενίσχυση της ενημέρωσης της ιατρικής κοινότητας:** Η ανάπτυξη κατάλληλων εργαλείων μπορεί να συνεισφέρει στην πρώιμη ανίχνευση και την έγκαιρη διάγνωση των ασθενειών αυτών. Η ενσωμάτωση σχετικών συζητήσεων, αξιολογήσεων κινδύνου και γνωστικών αξιολογήσεων στην καθημερινή κλινική πρακτική μπορεί να βοηθήσει στην πρώιμη ανίχνευση και την έγκαιρη διάγνωση.
- **Η ανάπτυξη και χρήση βιοδεικτών:** Η ανίχνευση παθολογιών προκλινικού και πρώιμου σταδίου των ασθενειών ενισχύεται σημαντικά από την ανάπτυξη και τη διαθεσιμότητα μη επεμβατικών εξετάσεων βιοδεικτών, οι οποίες βοηθούν στην έγκαιρη διάγνωση, στον έλεγχο και στην παρακολούθηση των ασθενών. Ο σχεδιασμός κλινικών μελετών με πρωτόκολλα που θα περιλαμβάνουν βιοδείκτες ως τελικά σημεία για τον έλεγχο, την καταγρα-

Οι κλινικές μελέτες είναι το μοναδικό και απαραίτητο εργαλείο για την ανακάλυψη νέων θεραπειών

φή και τα αποτελέσματα ασφάλειας και αποτελεσματικότητας θα αυξήσει σημαντικά το ποσοστό επιτυχίας.

- **Η διευκόλυνση της συμμετοχής ασθενών:** Οι Αποκεντρωμένες Κλινικές Μελέτες (Decentralized Clinical Trials - DCTs) υποστηρίζουν μια αλλαγή στη διεξαγωγή των κλινικών μελετών από τον παραδοσιακό χώρο ενός νοσοκομείου σε μέρη πιο βολικά για τους ασθενείς, π.χ. το σπίτι τους. Αυτή η αλλαγή συνδυάζει καινοτόμες τεχνολογίες, υπηρεσίες και εκσυγχρονισμένες διαδικασίες για να μειώσει τα εμπόδια πρόσβασης των ασθενών, να ελαφρύνει το βάρος συμμετοχής τους και να επιταχύνει συνολικά την κλινική έρευνα. Ωστόσο, τόσο σε ευρωπαϊκό όσο και σε τοπικό επίπεδο η πλήρης εφαρμογή των αποκεντρωμένων κλινικών μελετών (και οι λύσεις που παρέχουν) προϋποθέτει την ύπαρξη του κατάλληλου θεσμικού πλαισίου.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ, ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΕΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΚΛΙΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ.

Οι κλινικές μελέτες είναι το μοναδικό και απαραίτητο εργαλείο για την ανακάλυψη νέων θεραπειών, γεγονός που καθιστά μονόδρομο την υιοθέτηση των παραπάνω στρατηγικών για να ξεπεραστούν τα εμπόδια συμμετοχής σε κλινικές μελέτες, να επιτευχθεί η επιτυχής ολοκλήρωση μεγαλύτερου αριθμού μελετών και να επιταχυνθεί η έγκριση καινοτόμων φαρμάκων και για αυτή την κατηγορία ασθενειών.

Τα επιτυχημένα παραδείγματα των πρόσφατων εγκρίσεων νέων θεραπειών που στοχεύουν το β-αμυλοειδές, ως η πρώτη γενιά αιτιολογικής θεραπείας της νόσου του Αλτσχάιμερ, και των ταχέως εξελισσόμενων βιοδεικτών εισάγουν τον τομέα των νευροεκφυλιστικών ασθενειών σε μια νέα εποχή, η οποία για πρώτη φορά υποσχεται αποτελεσματική επιβράδυνση της εξέλιξης της νόσου και, τελικά, την πρόληψη των σοβαρών σταδίων της που συνδέονται με μεγάλη επιβάρυνση στους ασθενείς και τις οικογένειές τους, καθώς και υψηλό κόστος περίθαλψης.

* PhD, Διευθυντής Ιατρικού Τμήματος ΦΑΡΜΑΣΕΡΒ-ΛΙΛΛΥ Α.Ε.Β.Ε.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ | ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΕΣ ΟΦΕΙΛΕΣ

+26,8% τα ληξιπρόθεσμα χρέη του Δημοσίου προς ιδιώτες από το τέλος του 2024

Στα ύψη παραμένουν τα χρέη του Δημοσίου προς τους ιδιώτες

Σε 3,77 δισ. ανήλθαν οι καθυστερούμενες οφειλές σε προμηθευτές και φορολογούμενους τον Σεπτέμβριο

Στο... ύψος τους διατηρήθηκαν τον Σεπτέμβριο οι ληξιπρόθεσμες οφειλές του Δημοσίου προς προμηθευτές και φορολογούμενους, φτάνοντας αθροιστικά στο ποσό των 3,77 δισ. ευρώ, ποσό σχεδόν διπλάσιο σε σχέση με το 2018.

Του Θάνου Τσίρου
thtsiros@naftemporiki.gr

ΤΟ ΠΟΣΟ των 2,942 δισ. ευρώ, που αποτυπώθηκε, είναι ελάχιστο μειωμένο σε σχέση με τα 2,955 δισ. ευρώ του Αυγούστου και παραμένει αυξημένο κατά 26,8% συγκριτικά με τα επίπεδα του Δεκεμβρίου του 2024, όταν τα συσσωρευμένα χρέη διαμορφωνόταν στα 2,32 δισ. ευρώ.

Έτσι, η αγορά -και ειδικά οι προμηθευτές των ελληνικών νοσοκομείων- εξακολουθούν να στερούνται ρευστότητας, περιμένοντας να υλοποιηθεί η δέσμευση του οικονομικού επιτελείου, ότι θα συσταθεί ειδική επιτροπή, ώστε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα που παραμένει άλυτο επί χρόνια. Αρκεί να σημειωθεί ότι τα ληξιπρόθεσμα χρέη του Δημοσίου προς τον ιδιωτικό τομέα είναι διπλάσια σε σχέση τα επίπεδα του 2018, όταν η χώρα έβγαλε από το μνημόνιο, αναλαμβάνοντας -μεταξύ άλλων- τη δέσμευση ότι θα κλείσει οριστικά τον φάκελο των εκκρεμοτήτων με τα χρέη προς τον ιδιωτικό τομέα.

Το ίδιο δελτίο Γενικής Κυβέρνησης αποτυπώνει την «έκρηξη» των πλεονασμάτων και κατά το 9μηνο του 2025. Διαμορφώθηκαν στα 10,627 δισ. ευρώ, έναντι 8,396 δισ. ευρώ το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Δηλαδή οι επιδόσεις είναι καλύτερες αυτή τη στιγμή σε σχέση με τη χρονιά κατά την οποία το πρωτογενές πλεόνασμα έκλεισε υψηλότερα του 4%. Άρα, το ζήτημα των ληξιπρόθεσμων οφειλών του Δημοσίου δεν συνδέεται με την οικονομική κατάσταση του Δημοσίου αλλά με τη συνεχιζόμενη αδυναμία αντιμετώπισης του προβλήματος για μακροχρονικό διάστημα, κατά το οποίο μάλιστα καταγράφεται και επιδείνωση της κατάστασης. Αυ-

τό αποτυπώνουν και τα στοιχεία των ληξιπρόθεσμων οφειλών προς προμηθευτές: ο Δεκέμβριος του 2021 έκλεισε με ληξιπρόθεσμες οφειλές 1,3 δισ. ευρώ, ο Δεκέμβριος του 2022 με χρέη 1,712 δισ. ευρώ, ο Δεκέμβριος του 2023 με 2,243 δισ. ευρώ και ο Δεκέμβριος του 2024 με 2,32 δισ. ευρώ. Τώρα, βρισκόμαστε ήδη στα 2,942 δισ. ευρώ και είναι αβέβαιο το πώς θα κλείσει η χρονιά, κάτι που συνδέεται κυρίως με το κατά πόσον θα κινητοποιηθεί ο μηχανισμός του υπουργείου Οικονομικών.

Η κατεύθυνση στην οποία πρέπει να γίνουν οι κινήσεις «υπαγορεύεται» από τα αναλυτικά στοιχεία που καταγράφουν και τις πηγές προέλευσης των ληξιπρόθεσμων οφειλών.

Πρώτα τα νοσοκομεία

Στην 1η θέση, και μάλιστα με απόσταση από τον 2ο, παραμένουν τα νοσοκομεία. Το 1,664 δισ. ευρώ του Σεπτεμβρίου του 2025 είναι το μεγαλύτερο ποσό που έχει καταγράψει η στατιστική της Γενικής Κυβέρνησης. Από το χαμηλό των 294 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2018, φτάσαμε στα 606 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2021, στα 907 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2022 και στο 1,319 δισ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2023.

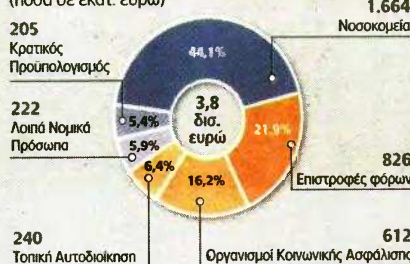
Προσπάθεια συμμαζέματος

Πέρυσι, καταβλήθηκε μια προσπάθεια συμμαζέματος της κατάστασης, με αποτέλεσμα το 2024 να κλείσει με οφειλές 1,1645 δισ. ευρώ, αλλά φέτος; Η κατάσταση επιδεινώνεται μήνα με τον μήνα, για να φτάσουμε πλέον στο ρεκόρ του 1,664 δισ. ευρώ. Στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα χρέη έχουν φτάσει στα 240 εκατ. ευρώ και κινούνται περίπου στα ίδια επίπεδα με τον Δεκέμβριο του 2024 (231 εκατ. ευρώ).

Επίσης, ο ΕΟΠΥΥ οφείλει 249 εκατ. ευρώ, από 208 εκατ. ευρώ στο τέλος της περυσινής χρονιάς, ενώ τα χρέη των Οργανισμών Κοινωνικής Ασφάλισης ανέρχονται στα 612 εκατ. ευρώ, έναντι 585

Κατανομή ληξιπρόθεσμων του Δημοσίου (ποσό σε εκατ. ευρώ)

■ Ρεκόρ σημείωσαν τον Σεπτέμβριο τα χρέη του Δημοσίου προς τα νοσοκομεία, με το ποσό να φτάνει το 1,66 δισ. ευρώ.

εκατ. ευρώ στο τέλος του 2024.

Επιστροφές φόρου

Οι επιστροφές φόρου που εκκρεμούν, ανέρχονται στα 826 εκατ. ευρώ, με βάση τα στοιχεία του Σεπτεμβρίου του 2025. Εδώ καταγράφεται μείωση συγκριτικά με τον Αύγουστο, όταν ο μήνας είχε κλείσει στα υψηλότερα επίπεδα των

τελευταίων ετών, δηλαδή στα 928 εκατ. ευρώ. Βέβαια, και εδώ υπάρχει αύξηση συγκριτικά με τα 731 εκατ. ευρώ του Δεκεμβρίου του 2024. Από τους άμεσους φόρους προκύπτουν εκκρεμότητες 321 εκατ. ευρώ, έναντι 431 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο, ενώ από την έμμεση φορολογία (και ειδικά τον ΦΠΑ) προκύπτουν οφειλές του Δημοσίου ύψους 400 εκατ. ευρώ, έναντι 392 εκατ. ευρώ τον Αύγουστο και 372 εκατ. ευρώ τον Δεκέμβριο του 2024. Από το σύνολο των 826 εκατ. ευρώ, τα 303 εκατ. ευρώ είναι ποσά που παραμένουν σε εκκρεμότητα για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των 90 ημερών. Τα 178 εκατ. ευρώ

κατατάσσονται στην κατηγορία όπου εντοπίζονται εκκρεμότητες που εμποδίζουν την πίστωση, ενώ οι εκκρεμίες επιστροφής φόρου κάτω των 90 ημερών ανέρχονται στα 523 εκατ. ευρώ.

Πλεονάσματα

Τα στοιχεία εκτέλεσης του προϋπολογισμού σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης ενισχύουν την εκτίμηση ότι και φέτος θα κλείσουμε με υψηλότερο πρωτογενές πλεόνασμα σε σχέση με τους στόχους που έχουν τεθεί.

Όπως προαναφέρθηκε, οι επιδόσεις του 9μήνου Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου είναι καλύτερες από τις αντίστοιχες περυσινές. Σε επίπεδο Γενικής Κυβέρνησης, εμφανίζεται πρωτογενές πλεόνασμα 10,627 δισ. ευρώ, έναντι 8,396 δισ. ευρώ πέρυσι. Το μεγαλύτερο ποσό προκύπτει από την κεντρική διοίκηση, όπου και πιστώνονται τα φορολογικά έσοδα: 9,138 δισ. ευρώ, από 7,544 δισ. ευρώ πέρυσι. Οι Οργανισμοί Κοινωνικής Ασφάλισης έχουν κλείσει φέτος σε θετικό έδαφος 476 εκατ. ευρώ στο 9μηνο, έναντι ζημιών 107 εκατ. ευρώ πέρυσι, ενώ η τοπική αυτοδιοίκηση -μετά και τις αυξήσεις των δημοτικών τελών από δεκάδες δήμους στις αρχές του χρόνου- βρίσκεται με μικρό έλλειμμα 13 εκατ. ευρώ φέτος, έναντι ελλείμματος 175 εκατ. ευρώ πέρυσι. [502-25107455]

10,6
δισ. €

το πρωτογενές πλεόνασμα στο εννεάμηνο 2025.